

Handreiking Online Proctoring Medezeggenschap

Inleiding

Met deze handreiking beoogd Studenten Overleg Medezeggenschap (SOM) de medezeggenschap kennis te bieden over online proctoring, de bijhorende rechten van de medezeggenschap hierop en de verschillende uitwerkingen hiervan. Het SOM stelt deze handreiking op met de kennis die zij bezit en heeft ontvangen van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschap (WHW).

Wat is Online Proctoring?

Proctoring is surveilleren wat tijdens reguliere tentamens al gebeurt. Bij online proctoring gebeurt dit digitaal door middel van de webcam, microfoon en scherm monitoring. Dit zorgt er voor dat er een extra dimensie zit aan deze manier van surveilleren, waardoor ook de privacy in geding komt. Zo worden omgevingsgeluiden opgenomen, beelden opgeslagen en je oogbewegingen gemonitord. Ook worden er een aantal andere gevoelige gegevens opgeslagen die bij een normaal tentamen niet worden opgeslagen, dit is bijvoorbeeld je uiterlijk.

Welke data worden verzameld?

Als wij kijken naar de meeste aanbieders wordt de volgende data voornamelijk verzameld:

- Afbeelding van het identiteitsbewijs;
- Opname van de omgeving waarin de examinering plaatsvindt;
- Opname van geluid in de ruimte waar wordt geëxamineerd;
- Opname van het beeldscherm van de student;
- Opname van de student zelf tijdens en voor de examinering.

Wat voor soorten data zijn dit?

De data die er worden verzameld zijn bijzondere data. Hiervoor moet een duidelijk afwegingskader worden gemaakt.

Daarnaast mag er geen opslag plaatsvinden van het identiteitsbewijs. Hiervoor is geen enkele juridische grondslag. Instellingen zullen zeggen dat ze geen kopie maken van het identiteitsbewijs. Het maken van een foto of afbeelding van het identiteitsbewijs geldt ook als kopie.

De gegevens op het identiteitsbewijs zijn te persoonlijk voor verwerking door een instelling, zo staat je documentnummer, nationaliteit, geboortedatum, BSN-nummer, lengte en foto hierop. Er is geen enkele reden om deze te verwerken.

Medezeggenschap en online proctoring

Online proctoring is een manier van toetsafname, waar instemming vereist voor is vanuit het Onderwijs- en Examenreglement (OER). De reguliere instemming regels gelden voor wijzigingen in de beleidsdocumenten. Zowel de opleidingscommissie als de centrale en decentrale medezeggenschap mogen advies geven of zelfs over stemmen.

Daarvoor is het belangrijk dat de reguliere procedures ook goed gevolgd worden en de benodigde documenten tot je beschikking hebt. Daarvoor heeft het SOM een overzicht geformuleerd met benodigde zaken om zo tot gedegen advies of stemming over te kunnen gaan.

Benodigheden instemming advies online proctoring.

1. Is het echt nodig?

Voor elk tentamen moet er een afwegingskader worden gemaakt waarom online proctoring wordt ingezet. Dit heet een Data Protection Impact Assessment (DPIA of PIA).

Is er een alternatieve manier van toetsen beschikbaar? Bijvoorbeeld: een essay, onderzoek, schrijfofdracht of een casustoets. Dat online toetsing het makkelijkste na te kijken is, of dat het te veel nakijkwerk zou zijn is op zichzelf geen rechtvaardiging om online proctoring in te zetten. Dit is een reden voor de opleidingscommissie en decentrale medezeggenschap om niet in te stemmen.

2. Mag online proctoring?

Voor een instelling zijn er twee grondslagen die kunnen worden gebruikt:

1. Een "geïnformeerd vrijwillige instemming" van de student

De basis voor "geïnformeerde vrijwillige instemming" van de student is een legitieme basis. Op deze wijze kan een student besluiten niet deel te nemen, maar dit mag geen negatieve gevolgen hebben.

2. Een gerechtvaardigd belang

Over het gerechtvaardigd belang bestaat een sterk meningsverschil. De meeste experts zien geen rechtvaardiging tijdens corona om online proctoring in te zetten, het is immers niet de enigste manier.

De centrale medezeggenschap moet zorg dat zij goed is geïnformeerd over op basis van welke grondslagen de instelling proctoring wilt gebruiken.

3. De inbreuk zo klein mogelijk maken.

De Autoriteit Persoonsgegevens stelt dat als aan punt één en twee zijn voldaan, er dan nog steeds niet mag worden begonnen. Men moet namelijk kiezen voor de minst ingrijpende vorm.

In bijna alle gevallen is eye-tracking, het volgen van oogbewegingen, een te ingrijpend onderdeel van proctoring. Ook moeten instellingen ruim vooraf aangeven wat zij filmen en hoe de student zijn/haar omgeving neutraal kan maken. Daarnaast moet de instelling zorg dragen dat het aantal momenten van proctoring zo minimaal mogelijk is, dit kan namelijk door examinering samen te voegen.

4. De leverancier van de software/systeem.

De aanbieder van het systeem moet aan een aantal eisen voldoen. Als eerste moeten zijn aan kunnen tonen dat zij aan de AVG voldoen, de GDPR zoals sommige aanbieders benoemen in het Engels.

Daarnaast hebben de leveranciers verschillende mogelijkheden en opties in proctoring.

Daarom heeft SURF dit overzicht ervan gemaakt:

https://communities.surf.nl/files/Artikel/download/Proctor_overzicht-3april2020_0.pdf

Naast de AVG technische zaken moet de instelling aanvullende eisen stellen aan de leverancier. Zo moet de informatie die wordt verkregen gelijk worden verwijderd na gebruik en mogen er geen aanvullende analyses worden gedaan op de vergaarde data. Aanvullend moet er duidelijk zijn afgesproken welke medewerkers van de leverancier bij de data kunnen. Een algemene zin als "werknemers bij ..." is niet voldoende. "Werknemers van x met de functies..." is beter.

5. Informatie naar de student

De instellingen hebben een vergaande informatieplicht naar de studenten. Zo moet de instelling de volgende gegevens verstrekken aan de studenten voorafgaand aan het tentamen:

- Welke data wordt vergaard?
- Voor welk doel wordt dit vergaard (mag alleen voor fraude preventie)?
- Wie verwerkt de data?
- Wie kan er bij de data?
- Waar wordt de data verwerkt?
- Waar wordt de data bewaart?
- Hoelang wordt de data bewaart?
- Hoe kan de student de data opvragen?
- Waar kan de student inzien welke data is vergaard?
- Waar kan de student een bezwaar indienen?
- Waar kan de student verzoeken tot verwijderen van de data?

De samengevoegde informatie, ook wel een privacyverklaring, moet ruim voor de afname van het tentamen beschikbaar zijn, zodat de student het rustig kan lezen zonder tijdsdruk. Deze verklaring moet in begrijpelijk (Nederlandse) taal zijn geschreven op taalniveau 3F (of B2 in Europees referentiekader). Als de opleiding in het Nederlands wordt aangeboden dan dient de verklaring ook in het Nederlands worden aangeboden en viceversa voor andere voertalen.

6. Instemming

Pas als je deze informatie hebt, kun je wel of niet instemmen op basis van een gedegen voorkennis. Wanneer je alles hebt gelezen en je hebt een onprettig gevoel bij het gebruik van proctoring of andere systemen is altijd het advies om niet instemmen, omdat je niet achter het systeem staat in het belang van de student en haar veiligheid.

Mocht je verder nog vragen of tips nodig hebben, neem dan contact op met het SOM!

Dat kan via onze socials, maar ook via som@lsvb.nl